

Dňa 29.05.2020 nadobudol účinnosť zákon č. 136/2020 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 119/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o zájazdoch“) o § 33a ako prechodné ustanovenia súvisiace s mimoriadnou situáciou týkajúcou sa ochorenia COVID-19.

Novela zákona o zájazdoch reaguje na mimoriadnu situáciu týkajúcu sa pandémie infekčného ochorenia COVID-19, ktorá spôsobila obmedzenia v cestovnom ruchu, tým aj poskytovanie zájazdov zo strany cestovných kancelárií a tiež nemožnosti využitia zájazdov zo strany cestujúcich.

Novela zákona o zájazdoch upravuje možnosť cestovnej kancelárie poskytnúť náhradný zájazd, možnosť určitých skupín cestujúcich náhradný zájazd odmietnuť a tiež následné usporiadanie vzťahov medzi cestovnou kanceláriou a cestujúcim.

Pre ktorý zájazd novela zákona upravuje osobitné podmienky:

- pre zájazd, ktorý v dôsledku mimoriadnej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike alebo obdobnej situácie v cieľovom mieste alebo v ktoromkoľvek mieste trasy zájazdu nie je možné poskytnúť,
- pre zájazd, ak cestujúci alebo cestovná kancelária v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona od zmluvy o zájazde odstúpili z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností (§ 21 ods. 2 alebo ods. 3 písm. b)) a cestovná kancelária nevrátila cestujúcemu všetky platby, ktoré na základe zmluvy o zájazde od neho prijala,
- pre zájazd, ak cestujúci v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona od zmluvy o zájazde odstúpil s povinnosťou zaplatiť odstupné (§ 21 ods. 1) a k vysporiadaniu odstupného nedošlo tzn. cestujúci ešte odstupné (stornopoplatky) cestovnej kancelárii nezaplatil.

V uvedených prípadoch, je cestovná kancelária oprávnená cestujúcemu

- a) navrhnúť zmenu zmluvy o zájazde alebo**
- b) zaslať oznámenie o náhradnom zájazde, ak cestujúci neprijme navrhnutú zmenu zmluvy o zájazde.**

Ak cestujúci prijme zmenu zmluvy o zájazde, tzn. vyberie si alternatívu a vycestuje na zájazd, sú s cestovnou kanceláriou povinní si vzájomne vyrovnáť rozdiel v cene zájazdu, ktorý bude poskytnutý a sumou, ktorá bola doposiaľ zaplatená na základe zmluvy o zájazde.

Príklad zmeny zmluvy o zájazde: cestujúci mal pôvodne cestovať koncom mája na 7 dní do Ríma, čo však nie je z objektívnych príčin možné, avšak má záujem cestovať - cestovná kancelária mu ponúkne zmenu - môže ísť koncom mája na 7 dní do Tatier, pričom mu zabezpečí ubytovanie a horského vodcu na 3 dni; pokiaľ cestujúci zmenu akceptuje, dôjde k zmene pôvodnej zmluvy o zájazde.

Ak cestujúci neprijme zmenu zmluvy o zájazde, cestovná kancelária mu zašle **oznámenie o náhradnom zájazde**, ktoré má písomnú formu a doručuje sa na trvanlivom nosiči spôsobom, akým bola cestujúcemu doručená zmluva o zájazde, ak sa strany nedohodli inak.

Aké informácie musí obsahovať oznámenie o náhradnom zájazde:

- a) o sume platieb prijatých na základe zmluvy o zájazde,
- b) o tom, že základné znaky služieb cestovného ruchu obsiahnuté v zmluve o zájazde môžu byť po dohode s cestujúcim pri náhradnom zájazde zmenené
(tzn., že cestujúci po dohode s cestovnou kanceláriou bude cestovať v inom čase napr. do inej cieľovej destinácie, môže sa zmeniť aj dĺžka pobytu alebo program a ďalšie znaky služieb cestovného ruchu),
- c) o práve cestujúceho postúpiť zmluvu o zájazde podľa § 18
(právo cestujúceho postúpiť zmluvu o zájazde zostáva zachované aj po tom, ako cestovná kancelária zašle oznámenie o náhradnom zájazde).

Dokedy je cestovná kancelária povinná dohodnúť náhradný zájazd a čo ak lehota nebude dodržaná:

lehota, aby sa cestovná kancelária dohodla s cestujúcim na poskytnutí náhradného zájazdu je stanovená **do 31. augusta 2021**. Uvedená lehota nie je však termínom zájazdu, ten sa môže uskutočniť aj po 31. auguste 2021.

Ak cestovná kancelária lehotu nedodrží a s cestujúcim na poskytnutí náhradného zájazdu sa nedohodne do 31. augusta 2021, uplatňuje sa nevyvrátiteľná domnienka, že odstúpila od zmluvy o zájazde a **je povinná cestujúcemu vrátiť všetky platby, ktoré od neho prijala na základe zmluvy o zájazde**, a to bezodkladne, **najneskôr však do 14. septembra 2021**. Cestujúci pritom nie je povinný nikomu dokazovať to, prečo sa s cestovnou kanceláriou nedohodol na náhradnom zájazde.

Ak dôjde k dohode o náhradnom zájazde, tak do 14 dní odo dňa tejto dohody je povinnosťou zmluvných strán vrátiť alebo doplatiť si rozdiel medzi sumou zaplatenou za pôvodný zájazd a cenou náhradného zájazdu. Znamená to, že ak si cestujúci vyberie zájazd drahší, cestujúci rozdiel v cene doplatí a ak lacnejší, cestovná kancelária mu zvyšok sumy vráti.

Úhrada splátok ceny zájazdu:

cestovná kancelária nie je oprávnená požadovať od cestujúceho úhradu splátok ceny zájazdu. Ide o prípad, keď si cestujúci zakúpil zájazd pred vyhlásením krízovej situácie, avšak nezaplatil za zájazd plnú cenu, ale len určitú časť zálohy a následne si dohodol s cestovnou kanceláriou ďalšie splátky. Cestovná kancelária nemôže od cestujúcich žiadať úhradu týchto splátok. Cestujúci sa tak nezaplatením týchto splátok nemôže dostať do omeškania.

Uvedené však neplatí, ak sa cestovná kancelária a cestujúci dohodnú na zmene zájazdu.

Kto môže odmietnuť náhradný zájazd z cestujúcich, ktorí uzatvorili zmluvu o zájazde :

a) cestujúci, ak je počas mimoriadnej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, čo sa preukazuje písomným oznámením jeho zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie,

b) cestujúci, ak je samostatne zárobkovo činnou osobou alebo jednoosobovou spoločnosťou s ručením obmedzeným, ktorej bol priznaný finančný príspevok v rámci projektu na podporu udržania zamestnanosti v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov, čo sa preukazuje potvrdením o priznaní uvedeného príspevku,

c) cestujúci, ak je osamelým rodičom, ktorému bol priznaný nárok na pandemické ošetrovné, čo sa preukazuje potvrdením o priznaní nároku na uvedené ošetrovné a čestným vyhlásením o skutočnosti, že je osamelým rodičom,

d) osobou tehotnou ku dňu doručenia oznámenia o náhradnom zájazde, čo sa preukazuje lekárskeym potvrdením,

e) osobou s vekom 65 a viac rokov, čo sa preukazuje dátumom narodenia na občianskom preukaze alebo inom obdobnom doklade totožnosti.

Uvedené výnimky cestujúcich, ktorí uzatvorili zmluvu o zájazde, sú oprávnení odmietnuť poskytnutie náhradného zájazdu a to písomne do 14 dní odo dňa, kedy im bolo doručené oznámenie o náhradnom zájazde.

Cestovná kancelária je povinná vrátiť týmto cestujúcim všetky platby, ktoré prijala na základe zmluvy o zájazde bez zaplatenia odstupného, a to bezodkladne, najneskôr však do 14 dní odo dňa doručenia odmietnutia náhradného zájazdu.

Príklad: cestujúci, ktorý je osamelým rodičom a bol mu priznaný nárok na pandemické ošetrovné uzavrel zmluvu o zájazde pre seba aj pre ďalšie osoby, na ktoré sa výnimky nevzťahujú. Cestujúci (osamelý rodič) môže v tomto prípade odmietnuť poskytnutie celého náhradného zájazdu i napriek tomu, že ostatné osoby pod tieto výnimky nespádajú a cestovná kancelária je povinná vrátiť všetky finančné prostriedky tomuto cestujúcemu, ktoré od neho za zájazd prijala.

Možnosť čiastočného odmietnutia náhradného zájazdu:

čistočne odmietnuť náhradný zájazd je oprávnený cestujúci, ktorý uzatvoril zmluvu o zájazde, ak sa aspoň na jedného cestujúceho uvedeného v zmluve o zájazde vzťahuje niektorá z výnimiek. V tom prípade je možné odmietnutie len v tej časti, ktorá je viazaná na osobu, ktorá spadá do výnimiek.

Príklad: štvorčlenná rodina mala zakúpený zájazd, zmluvu uzatváral syn, avšak len 65 ročný otec spadá do výnimiek a preto bude môcť syn odmietnuť náhradný zájazd len čiastočne a to len vo vzťahu k otcovi; ostatní členovia rodiny dostanú možnosť využiť náhradný zájazd.

Čiastočne odmietnuť poskytnutie zájazdu je potrebné vykonať písomne do 14 dní odo dňa, kedy bolo cestujúcemu doručené oznámenie o náhradnom zájazde a cestovná kancelária je povinná vrátiť mu platby, ktoré prijala na základe zmluvy o zájazde bez zaplataenia odstúpného zodpovedajúce účastníkovi alebo účastníkom, ktorí sa náhradného zájazdu nezúčastnia, a to bezodkladne, najneskôr však do 14 dní odo dňa doručenia čiastočného odmietnutia náhradného zájazdu.

Riešenie situácie, kedy je možné poskytnúť zájazd, ale cestujúci nesúhlasí s cestovaním napr. z obavy o svoje zdravie:

v prípade, ak i napriek mimoriadnej situácii z dôvodu ochorenia COVID-19 je možné zájazd poskytnúť podľa zmluvy o zájazde a cestujúci nesúhlasí s poskytnutím zájazdu, je povinný o tom písomne informovať cestovnú kanceláriu najneskôr 30 dní pred začatím zájazdu (prvých 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona najneskôr 15 dní pred začatím zájazdu). Cestovná kancelária je následne povinná cestujúcemu do 14 dní odo dňa doručenia tohto nesúhlasu zaslať oznámenie o náhradnom zájazde.

Náhradný zájazd je cestovná kancelária povinná dohodnúť s cestujúcim najneskôr do 31. augusta 2021. Ak sa cestovná kancelária do tohto termínu s cestujúcim na poskytnutí náhradného zájazdu nedohodne, platí, že odstúpila od zmluvy o zájazde a je povinná cestujúcemu vrátiť všetky platby, ktoré od neho prijala na základe zmluvy o zájazde, a to bezodkladne, najneskôr však do 14. septembra 2021.

V uvedenej situácii, kedy je objektívne možné cestovať, si cestujúci uplatniť výnimky, na základe ktorých môže odmietnuť oznámenie o náhradnom zájazde, nemôže.

Záruka ochrany pre prípad úpadku cestovnej kancelárie:

cestujúci majú garanciu, že ochrana pre prípad úpadku cestovnej kancelárie, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú zmluvu o zájazde sa v rovnakom rozsahu vzťahuje na zmluvu o zájazde aj po jej zmene alebo po zaslaní oznámenia o náhradnom zájazde. Znamená to, že ochrana pre prípad úpadku cestovnej kancelárie, ktorou bola chránená pôvodná zmluva o zájazde zostáva zachovaná aj pre zmenený zájazd a tiež pre oznámenie o náhradnom zájazde, v ktorom je deklarovaná výška sumy, ktorú cestujúci zaplatil za pôvodný zájazd.